

הודעה לעיתונות

פקס' 02-6521340 http://www.cbs.gov.il info@cbs.gov.il

ירושלים יג' בתשרי תשע"א
21 בספטמבר 2010
229/2010

**נתונים לרגל יום הקשיש הבין-לאומי החל ב-1 באוקטובר:
כ-10% מתושבי ישראל הם בני 65 ומעלה לעומת 4% עם קום המדינה**

**Selected Data for the International Senior Citizen's Day
10% of the Residents of Israel are Aged 65 and over Compared with 4% at the
Establishment of the State**

לרגל יום הקשיש הבין-לאומי שיחול ב-1 באוקטובר 2010, מפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מבחר נתונים בנושאים שונים
לשנת 2009:

בשנת 2009:

- כ-742 אלף בני 65 ומעלה חיים במדינת ישראל - 10% מהאוכלוסייה
- חלקן היחסי של נשים בנות 65 ומעלה גבוה יותר מזה של הגברים בכל קבוצות האוכלוסייה בעיקר עקב תוחלת החיים הגבוהה יותר בקרב נשים בהשוואה לגברים.
- חלקם היחסי של בני 65 ומעלה בישראל גבוה מחלקם היחסי באוכלוסיית העולם
- בעשור האחרון, עלתה תוחלת החיים של הגברים בני 65 ב-2.2 שנים ושל הנשים בנות 65 ב-2.6 שנים
- 61.2% מבני 65 ומעלה החיים כיום בישראל (יהודים ואחרים) הם ממוצא אירופה-אמריקה (מתוכם כ-16% ילידי ישראל),
- יותר ממחצית בני 65 ומעלה נשואים וכשליש מהם אלמנים.
- קרוב למחצית מבני 65 ומעלה מתגוררים במחוז המרכז ומחוז תל אביב
- כ-12 אלף בני 65 ומעלה גרו במשק בית יחד עם אדם אחד נוסף שאינו קרוב משפחתם (לרוב מטפל)
- כ-82% מהגברים בני 65 ומעלה גרים עם בת זוג; 43% מהנשים בגילים אלו חיות עם בן זוג
- מכלל בני 65 ומעלה, נשים מהוות קרוב ל-57% (420.9 אלף), וגברים כ-43% (320.6 אלף). חלקן של הנשים גדל עם העלייה בגיל.
- כ-82% מהגברים בני 65 ומעלה גרים עם בת זוג (כ-238 אלף), זאת בהשוואה ל-43% בלבד מהנשים בגיל זה שגרות עם בן זוג (כ-161 אלף).
- כ-20% מתוך סך כל הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים בכל הגילים הם בני 65 ומעלה
- מתוך בני 65 ומעלה הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים והמטופלים בשירות לזקן: 46% מהם נמצאים בטיפול יום ו-23% מהם נמצאים בבתי אבות, 4% מקבלים שירות של ארוחות חמות.
- כ-35% מכלל בני 65 ומעלה - מורשים לנהוג

- בני 65 ומעלה מהווים כ-30% מבין הולכי הרגל שנהרגו בתאונות דרכים - פי 3 מחלקם באוכלוסייה
- בני 65 ומעלה מהווים כ-21% מאוכלוסיית המורשים לנהוג, אך רק כ-6% מבין כלל הנהגים שהיו מעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים .
- עבירת הנהיגה השכיחה ביותר בקרב נהגים בני 65 ומעלה, הייתה אי ציות לתמרורים
- כחמישית (21%) מבני 65 ומעלה מדווחים כי אינם חשים בטוחים ללכת בשעות החשכה באזור מגוריהם, ו-14% נוספים מעידים כי אינם יוצאים כלל מבתם בשעות החשכה.
- מתוך כלל בני 65 ומעלה שיש להם ילדים שאינם גרים עימם בבית¹, 45% מקבלים מילדיהם סיוע כגון: סידורים, תיקונים, בישול וכד', 17% מקבלים עזרה כלכלית מילדיהם, ו-10% מקבלים מילדיהם עזרה בתפקוד יומיומי.
- למעלה משליש (36%) עוזרים לילדיהם מבחינה כלכלית. 44% מהם עוזרים לילדיהם בשמירה או בטיפול בנכדים.
- 27% מבני 65 ומעלה משתמשים במחשב (לעומת 75% מבני 20-64), ו-24% משתמשים באינטרנט (לעומת 70% מבני 20-64).

א. מאפיינים דמוגרפים של בני 65 ומעלה

מספר בני 65 ומעלה

בסוף שנת 2009 חיו בישראל כ-741.5 אלף תושבים בני 65 ומעלה המהווים כ-10% מתושבי המדינה. עם קום המדינה היו בני 65 ומעלה 4% בלבד מכלל אוכלוסיית המדינה. קרוב למחצית (כ-48%) מבני 65 ומעלה הם מעל לגיל 75. מאז 1995 חלקם של בני 65 ומעלה באוכלוסיה יציב (כ-10%), אך על פי התחזיות עד שנת 2030 חלקם באוכלוסייה יעלה ל-14%, ואוכלוסיית בני 65 ומעלה תכפיל את עצמה ותמנה קרוב ל-1.4 מיליון איש ב-2030 .

תוחלת חיים

בשנת 2009 תוחלת החיים של גבר בן 65 הייתה 18.9 שנים. תוחלת החיים של אישה בגיל זה הייתה 21.2 שנים. בעשור האחרון, עלתה תוחלת החיים של הגברים בני 65 ב-2.2 שנים ושל הנשים בנות 65 ב-2.6 שנים.

קבוצת אוכלוסייה וגיל

מכלל בני 65 ומעלה, יהודים מהווים כ-89% (לעומת כ-76% מכלל האוכלוסייה), ערבים 8% (לעומת כ-20% מכלל האוכלוסייה) ואחרים כ-3% (לעומת כ-4% מכלל האוכלוסייה).

¹ ל-90% מבני 65 ומעלה יש ילדים שאינם גרים עמם בבית.

לוח 1 מציג את חלקם של בני 65 ומעלה לפי קבוצות אוכלוסייה. חלקם היחסי הנמוך של בני 65 ומעלה בקרב האוכלוסייה הערבית הוא תוצאה של שיעורי הפריור הגבוהים המאפיינים אוכלוסייה זו ושל תוחלת חיים נמוכה במקצת מזו של האוכלוסייה היהודית.

לוח 1. בני 65 ומעלה לפי קבוצות אוכלוסייה, סוף 2009 (אלפים)

	אחרים ²	ערבים	יהודים	כל האוכלוסייה	
כל הגילאים	312.7	1535.6	5703.7	7552.0	
בני +65	23.4	59.6	658.6	741.5	
אחוז בני +65	7.5%	3.9%	11.5%	9.8%	

בני 85 ומעלה מהווים כ-14% מכלל בני 65 ומעלה באוכלוסייה היהודית, כ-7% באוכלוסייה הערבית וכ-8% באוכלוסיית האחרים.

לוח 2. בני 65 ומעלה לפי גיל וקבוצות אוכלוסייה, סוף 2009 (אחוזים)

קבוצת גיל	כל האוכלוסייה	יהודים	ערבים	אחרים
סך הכל +65	100.0	100.0	100.0	100.0
65-74	52.2	50.5	66.2	67.0
75-84	34.7	35.7	26.4	25.5
+85	13.1	13.8	7.4	7.5

התפלגות לפי מין

מכלל בני 65 ומעלה, נשים מהוות קרוב ל-57% (420.9 אלף), וגברים כ-43% (320.6 אלף). חלקן של הנשים גדל עם העלייה בגיל. כך, בגיל 85 ומעלה נשים מהוות כ-62% וגברים כ-38%.

לוח 3. בני 65 ומעלה לפי מין, סוף 2009

נשים	גברים	סה"כ	
420.9	320.6	741.5	בני +65 (אלפים)
11.0	8.6	9.8	אחוז בני +65 מסה"כ האוכלוסייה
56.8	43.2	100.0	אחוז מתוך בני +65
59.5	40.5	100.0	אחוז מתוך בני +75
62.1	37.9	100.0	אחוז מתוך בני +85

² אוכלוסיית האחרים כוללת את הבלתי מסווגים לפי דת במרשם האוכלוסין וכן את הנוצרים הלא ערבים.

חלקן היחסי של נשים בנות 65 ומעלה גבוה יותר מזה של הגברים בכל קבוצות האוכלוסייה בעיקר עקב תוחלת החיים הגבוהה יותר בקרב נשים בהשוואה לגברים.

השוואות בין לאומיות

חלקם היחסי של בני 65 ומעלה בישראל גבוה מחלקם היחסי באוכלוסיית העולם וכן ביחס לאוכלוסייה ביבשות אסיה, אפריקה ואמריקה הלטינית – אזורים שבהם שוררים שיעורי פרייון גבוהים יחסית. חלקם של בני 65 ומעלה בישראל נמוך בהשוואה לאירופה, צפון אמריקה ואוקיאניה – אזורים בהם שוררים שיעורי פרייון נמוכים מישראל³.

לוח 4. אחוז בני 65 ומעלה ובני 80 ומעלה מכלל האוכלוסייה ביבשות נבחרות

אחוז בני 80 ומעלה			אחוז בני 65 ומעלה			יבשת
נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	
1.9	1.1	1.5	8.4	6.6	7.5	כלל העולם
3.3	2.2	2.8	11.0	8.6	9.8	ישראל
5.4	2.7	4.1	18.9	13.2	16.2	אירופה
4.8	2.8	3.8	14.5	11.2	12.9	צפון אמריקה
1.7	1.1	1.4	7.5	6.0	6.8	אמריקה הלטינית
1.3	0.9	1.1	7.2	5.9	6.6	אסיה
0.5	0.3	0.4	3.7	3.1	3.4	אפריקה
3.5	2.2	2.8	11.6	9.7	10.6	אוקיאניה

מוצא (יהודים ואחרים)

61.2% מבני 65 ומעלה החיים כיום בישראל (יהודים ואחרים) הם ממוצא אירופה-אמריקה (מתוכם כ-16% ילידי ישראל), מעל לשליש (35.5%) ממוצא אסיה-אפריקה (מתוכם כ-9% ילידי ישראל) ו-3.3% ממוצא ישראל (יליד ישראל שאביו יליד ישראל).

עולי ברה"מ לשעבר

חלקם היחסי של בני 65 ומעלה בקרב עולי ברה"מ לשעבר שעלו לארץ החל בשנת 1990 (19.3%) – כמעט כפול מחלקם של כלל בני 65 ומעלה באוכלוסייה (כ-10%). חלקם היחסי של עולי ברה"מ לשעבר בקרב כלל בני 65 ומעלה בישראל עמד על 19.8%.

³ מקור: www.un.org/esa/population/publications/WPA2009/WPA2009_WorkingPaper.pdf

מצב משפחתי (נתוני סוף 2008)

יותר ממחצית בני 65 ומעלה נשואים (כ-57%) וכשליש מהם אלמנים (31.5%). חלקם של האלמנים עולה עם העלייה בגיל – בקרב בני 80 ומעלה מהווים האלמנים 55.2% והנשואים 37.4%. בקרב הגברים בני 65 ומעלה 77.5% נשואים וכ-13% אלמנים בעוד שמקרב הנשים בגילים אלו כמעט מחצית הן אלמנות (45.6%).

לוח 5. בני 65 ומעלה לפי מין ומצב משפחתי (סוף 2008)

נשים			גברים			
אלמנות	נשואות	סה"כ	אלמנים	נשואים	סה"כ	
45.6%	41.9%	413.8	12.9%	77.5%	312.9	בני 65+
72.1%	19.9%	123.4	28.3%	65.1%	77.9	בני 80+

ב. תפרוסת גיאוגרפית של בני 65 ומעלה

קרוב למחצית מבני 65 ומעלה החיים בישראל מתגוררים במחוז תל אביב והמרכז. באזור יהודה והשומרון נמצא האחוז הנמוך ביותר מכלל בני 65 ומעלה בהשוואה למחוזות האחרים.

לוח 6. בני 65 ומעלה לפי מחוז ואזור -

אחוז בני 65 ומעלה מכלל האוכלוסייה במחוז ומכלל בני 65 ומעלה בישראל (סוף 2009)

מחוז	אחוז בני 65 ומעלה מסך המוחז אוכלוסיית המחוז	אחוז בני 65 ומעלה במחוז מסך כל בני 65 ומעלה בישראל	בני 65 ומעלה לפי מחוז (אלפים)
סה"כ	9.8	100.0	741.5
ירושלים	7.7	9.6	71.5
צפון	7.5	12.7	94.0
חיפה	12.3	14.9	110.3
מרכז	9.6	23.5	174.2
תל אביב	14.2	24.4	181.3
דרום	9.4	13.7	101.4
אזור יהודה והשומרון	3.0	1.2	8.8

רוב מוחלט של אוכלוסיית בני 65 ומעלה (כ-94%) מתגוררת ביישובים עירוניים. ביישובים העירוניים בת ים, חיפה וקריית ים נמצא האחוז הגבוה ביותר של בני 65 ומעלה (קרוב לחמישית מכלל אוכלוסיית היישוב). מנגד, ביישובים העירוניים אלעד, ביתר עילית ומודיעין עלית – יישובים עירוניים המאופיינים ברוב של אוכלוסייה דתית, נמצאו אחוזים נמוכים של בני 65 ומעלה (פחות מאחוז אחד).

ג. הסדרי מגורים של בני 65 ומעלה

- כ-93% מבני 65 ומעלה גרים במשקי בית והשאר גרו במוסדות.

מגורים בלי בני משפחה⁴

- כ-166 אלף מבין בני 65 ומעלה – אחד מכל ארבעה – גרו במשק בית של יחיד, בהשוואה לאחד מכל עשרים בני 64-18 (5%).
- נשים בנות 65 ומעלה גרו לבד בשיעור גבוה כמעט פי שלושה מאשר גברים (35% ו-12%, בהתאמה), ויהודים בשיעור גבוה פי 1.7 מאשר ערבים (26% ו-15%, בהתאמה).
- כ-12 אלף בני 65 ומעלה גרו במשק בית עם אדם אחד נוסף שאינו קרוב משפחתם (לרוב מטפל), פי 1.2 ממספרם לפני כעשור; זאת בהשוואה לגידול של פי 1.2 בכלל בני 65 ומעלה.
- כ-60% מהאלמנים והאלמנות חיו בגפם.

מגורים עם בני משפחה

- כ-82% מהגברים בני 65 ומעלה גרים עם בת זוג (כ-238 אלף), זאת בהשוואה ל-43% בלבד מהנשים בגיל זה שגרות עם בן זוג (כ-161 אלף).
- כ-6% מבני 65 ומעלה גרו במשק בית משותף עם משפחת ילדיהם (אך ללא בן/בת זוג), רובם (84%) אלמנים או אלמנות; תופעה זו שכיחה יותר בקרב נשים (9%) מאשר בקרב גברים (3%).

לוח 7. בני 65 ומעלה במשקי בית בישראל, 2009

מהם:						סך כולל			
ערבים			יהודים			נשים	גברים	סך הכל	
נשים	גברים	סך הכל	נשים	גברים	סך הכל				
29.0	25.2	54.2	339.1	262.3	601.4	374.9	291.9	666.8	בני 65 ומעלה הגרים במשקי בית-אלפים
25.0	..	15.0	35.9	13.1	26.0	34.9	12.3	25.0	מהם, אחוז בני 65 ומעלה
35.5	87.5	59.7	43.9	81.0	60.1	43.0	81.5	59.9	הגרים במשק בית של יחיד
12.4	..	8.3	7.8	2.3	5.4	8.6	2.5	5.9	הגרים יחד עם בן הזוג
									הגרים עם משפחת ילדיהם (אך ללא בן/בת הזוג)

⁴ הנתונים על הסדרי המגורים מבוססים על סקר כוח אדם לשנת 2009. הסקר חוקר את כלל משקי הבית הפרטיים, ללא הגרים בקיבוצים, במוסדות, מעונות סטודנטים ואנשים הגרים מחוץ ליישובים (בדווים בדרום ואחרים).

בריאות

נתונים מסקר בריאות 2009

בשנת 2009 ממוצע הביקורים אצל רופא, לנפש בשנה, בקרב בני 65 ומעלה עמד על ביקורים 16.1, זאת לעומת 15.0 בשנת 2000. בקרב גברים ממוצע הביקורים אצל רופאים לנפש היה 15.9 (לעומת 14.0 בשנת 2000) ובקרב נשים 16.3 (לעומת 15.8 בשנת 2000).

מכלל הביקורים אצל רופאים, 24.6% נערכים על ידי בני 65 ומעלה, וזאת למרות שחלקם היחסי באוכלוסייה הוא 9.8% בלבד. למעלה ממחצית מבני 65 ומעלה דיווחו שאובחן אצלם יתר לחץ דם (53%) וכמעט רבע (23%) דיווחו שאובחנו כחולים בסוכרת. 13% דיווחו שאובחן אצלם אי פעם אוטם בשריר הלב, 14% מחלת לב אחרת וכ-8% סרטן (כולל הבריאים היום). 8% דיווחו שאובחנו כסובלים מדיכאון או מחרדה, כאשר האחוז בקרב הנשים היה כפול לעומת האחוז בקרב הגברים. בקרב בני 65 ומעלה כ-20% דיווחו על מוגבלות בניידות ובתפקוד יומיומי.

עבודה – תכונות עבודה של בני 65 ומעלה

בשנת 2009, 11.4% מבני 65+ השתתפו בכוח העבודה האזרחי (17.8% בקרב גברים ו-6.5% בקרב נשים). אחוז המשתתפים בכוח העבודה האזרחי יורד עם הגיל: בקבוצת הגיל 65-69 השתתפו בכוח העבודה האזרחי 26.7% (37.9% מהגברים ו-17.1% מהנשים) ואילו בגיל 70+ רק 5.9% השתתפו בכוח העבודה האזרחי (9.9% מהגברים ו-3.0% מהנשים). אחוז המשתתפים בכוח העבודה האזרחי בקרב יהודים בני 65+ גבוה יותר מזה של ערבים: 12.0% לעומת 3.8% בהתאמה. 45.7% מבין המועסקים בגילי 65+ עובדים במשרה מלאה בדרך כלל (35 שעות ומעלה), לעומת 54.2% שעובדים במשרה חלקית בדרך כלל; אולם יש הבדל גדול בין המינים: בעוד שבקרב גברים 56.2% עובדים מלא ו-43.8% עובדים חלקית, הרי שבקרב נשים המצב הוא הפוך, 23.8% עובדות במשרה מלאה ואילו 76.2% עובדות במשרה חלקית. יש לציין כי, בקרב כלל האוכלוסייה וגם בקרב בני 65+ יש קשר בין רמת ההשכלה ובין שיעור ההשתתפות בכוח העבודה: ככל שההשכלה גבוהה יותר, כך עולה שיעור ההשתתפות בכוח העבודה. בקרב בני 65+ שיעור ההשתתפות של בעלי השכלה של 0-4 שנות לימוד היה 2.1%, ואילו בקרב בעלי השכלה של 16 שנות לימוד ויותר שיעור ההשתתפות היה 22.3%. 29.2% מהמועסקים בני 65+ עובדים במשלח יד אקדמי או במקצועות חופשיים וטכניים. 31.7% עובדים כפועלים מקצועיים או בלתי מקצועיים, לעומת 26.1% בכלל האוכלוסייה.

משקי בית לפי תכונות כוח העבודה של בני משק הבית שבהם אנשים מעל גיל העבודה (62 ומעלה לנשים; 67 ומעלה לגברים):

בשנת 2009 היו 326.8 אלף משקי בית שבהם כל בני משק הבית היו מעל גיל העבודה. 54.6% ממשקי בית אלו היו משקי בית של בודדים.

משקי בית אלו מהווים כ-15.5% מכלל משקי הבית. אחוז משקי בית אלו גבוה יותר בקרב היהודים – 17.4% (307 אלף), לעומת 5.3% בלבד באוכלוסייה הערבית (15.8 אלף), שוני הנובע מהרגלי מגורים שונים.

13.3% ממשקי הבית שבהם כל בני משק הבית מעל גיל עבודה, היו משקי בית עם מועסקים.

רווחה

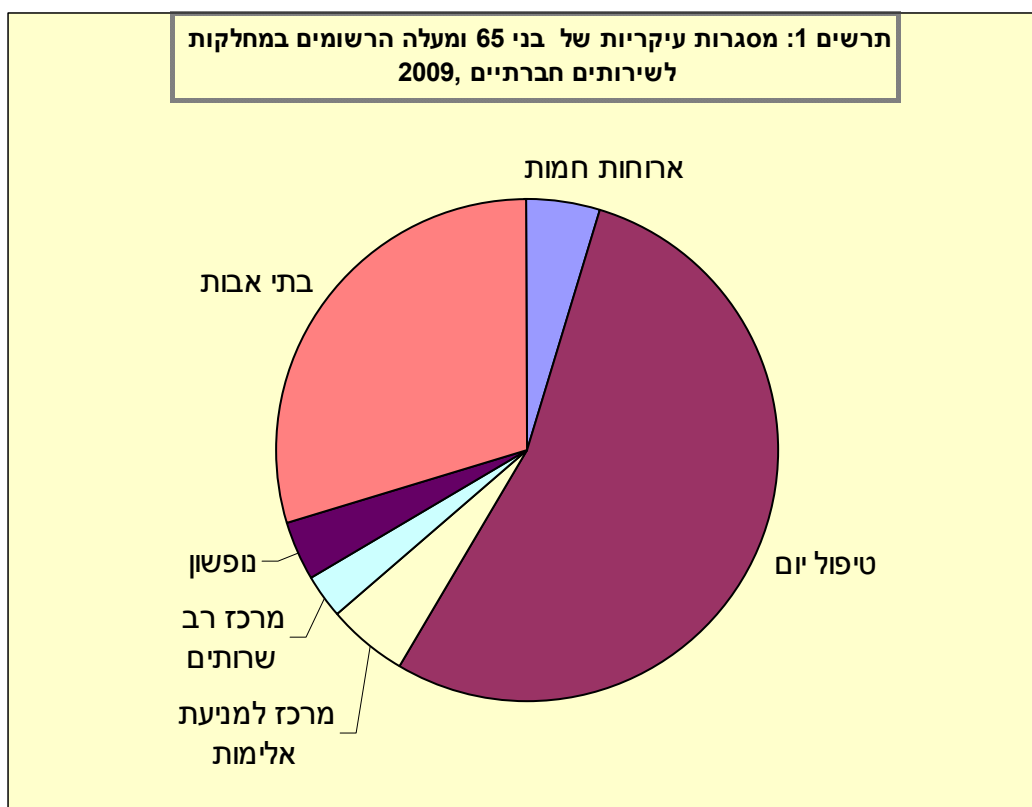
א. הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים⁵

הנתונים המובאים בחלק זה עובדו בלמ"ס על סמך קובץ נתוני יסוד של משרד הרווחה והשירותים החברתיים וקובץ מסגרות והשמה.

בשנת 2009 כ- 248,776 בני 65 ומעלה היו רשומים במחלקות לשירותים חברתיים של הרשויות המקומיות בישראל, והם מהווים כ-34% מכלל אוכלוסיית ישראל בקבוצת גיל זו, וכ- 20% מתוך סך כל הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים בכל הגילים.

מתוך הרשומים בני ה- 65 ומעלה:

- 67% (167 אלף) הם בני 75 ומעלה בהשוואה ל- 48% בכלל האוכלוסייה
 - 64% (159 אלף) הם נשים בהשוואה ל- 57% בכלל האוכלוסייה בגילים אלה
 - 83% (205 אלף) מקרב יהודים ואחרים הם ילידי חו"ל בהשוואה ל- 77% בכלל האוכלוסייה בגילים אלה.
- 83% (206 אלף) הנזקקות המוגדרת על ידי העובד הסוציאלי היא "מוגבלות", המכילה בין השאר, בעיות הנובעות מזקנה, מצב סיעודי, בעיות הנובעות ממחלות אקוטיות/כרוניות או ממגבלות ומומים פיזיים ועוד. ל-8% (20 אלף) הנזקקות המוגדרת היא של "עוני וקשיי הכנסה".



⁵ הנתונים המובאים בחלק זה עובדו בלמ"ס על סמך קובץ נתוני יסוד של משרד הרווחה והשירותים החברתיים וקובץ מסגרות והשמה.

- כ-6% (14 אלף) מתוך בני 65 ומעלה הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים נמצאים במסגרות טיפוליות של משרד הרווחה כאשר 74% מהם הם במסגרות בקהילה. 83% מהם נמצאים תחת הטיפול של "השירות לזקן", 11% בטיפול של השירות לעיוור וכ-3% בטיפול של האגף לטיפול במפגר.
- מתוך בני 65 ומעלה הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים והמטופלים בשירות לזקן: 46% מהם נמצאים בטיפול יום ו-23% מהם נמצאים בבתי אבות, 4% מקבלים שירות של ארוחות חמות.

הוצאות משק הבית - 2009

ההוצאה החודשית הממוצעת לתצרוכת למשק בית של קשישים⁶ – 9,585 ₪, נמוכה מההוצאה החודשית הממוצעת לתצרוכת של כלל האוכלוסייה – 13,009 ₪. אולם בהשוואה של הוצאה לנפש, בגלל שמספר הנפשות במשקי בית של קשישים נמוך (1.5 נפשות בממוצע לעומת 3.3 בכלל האוכלוסייה), ההוצאה לנפש בקרב הקשישים גבוהה מההוצאה בכלל האוכלוסייה (6,309 לעומת 3,895 בהתאמה).

אחוז ההוצאה על סעיף הדיור גבוה יותר במשקי בית של קשישים – 34.5% לעומת כלל האוכלוסייה 24.4%. אחוז ההוצאה על סעיף הבריאות גבוה יותר במשקי בית של קשישים – 8.1%, לעומת כלל האוכלוסייה 5.1%. אחוז ההוצאה על סעיף הלבשה והנעלה נמוך יותר במשקי בית של קשישים (1.9%) לעומת כלל האוכלוסייה (3.2%), ההפרשים בולטים כיוון שמדובר בשני סעיפים קטנים.

בעלות על מוצרים בני קיימה

במשקי בית של קשישים אחוז הבעלות על טלוויזיה גבוה יותר מאשר בכלל האוכלוסייה, (95.7% לעומת 89.7% בהתאמה) גם אחוז המנויים לטלוויזיה בכבלים ובלוויין גבוה יותר מאשר בכלל האוכלוסייה (78.1% לעומת 64.3% בהתאמה). אחוז הבעלות על טלפון נייד גבוה יותר במשקי בית של קשישים (94.5%) מאשר בכלל האוכלוסייה (82.4%), ואילו אחוז הבעלות על טלפון נייד נמוך יותר במשקי בית של קשישים (72.7%), מאשר בכלל האוכלוסייה (91.8%). במשקי בית של קשישים אחוז הבעלות על מחשב ומני לאינטרנט (40.3% ו-35.6% בהתאמה) נמוכים יותר מאשר בכלל האוכלוסייה (74.4% ו-66.3% בהתאמה).

מורשים לנהוג (בני 65 ומעלה)

בשנת 2009 היו 259.5 אלף מורשים לנהוג בני 65 ומעלה המהווים כ-35% מכלל בני 65 ומעלה, מתוכם 180.1 אלף גברים (69%) ו-79.4 אלף נשים (31%).

⁶ משק בית של קשישים להלן – מתייחס למשק בית של קשיש שחי לבד או משק בית של זוג שלפחות אחד מהם קשיש. קשיש מוגדר לפי גיל הפנסיה – אישה בת 60 ומעלה וגבר בן 65 ומעלה.

נפגעים בתאונות דרכים (בני 65 ומעלה)

* בשנת 2009 נחקרו על ידי משטרת ישראל 16,308 תאונות דרכים עם נפגעים, בהן נפגעו 31,832 אנשים, מתוכם 1,826 בני 65 ומעלה.

* מתוך כלל בני 65 ומעלה שנפגעו בתאונות דרכים בשנת 2009: 61 הרוגים (39 גברים ו-22 נשים), 229 פצועים קשה (123 גברים ו-106 נשים) וכל השאר פצועים קל.

* בני 65 ומעלה מהווים כ-30% מבין הולכי הרגל שנהרגו בתאונות דרכים - פי 3 מחלקם באוכלוסייה.

* בשנת 2009 נפגעו 586 בני 65 ומעלה כהולכי רגל בתאונות דרכים (32% מכלל בני 65 ומעלה שנפגעו), מתוכם 32 נהרגו.

* מעורבותם של נהגים בני 65 ומעלה בתאונות דרכים עם נפגעים, שנחקרו ע"י המשטרה קטנה משיעורם באוכלוסיית המורשים לנהוג. בני 65 ומעלה מהווים כ-21% מאוכלוסיית המורשים לנהוג, אך רק כ-6% מבין כלל הנהגים שהיו מעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים בשנה זו.

* בשנת 2009 עבירת הנהיגה השכיחה ביותר בקרב נהגים בני 65 ומעלה, שעברו עבירת נהיגה בעת תאונת דרכים עם נפגעים, הייתה אי ציות לתמרורים: כ-19% מהנהגים בגיל זה, שעברו עבירת נהיגה בעת תאונה עם נפגעים, לא צייתו לתמרורים. כמחציתם לא צייתו לתמרור "עצור".

נתונים מתוך הסקר החברתי 2009

תחושות סובייקטיביות ומצב בריאות

באופן כללי, רוב האוכלוסייה בגיל 65 ומעלה מדווחים על שביעות רצון מהחיים (77%). אולם שיעור נמוך יחסית מצפים כי בשנים הקרובות חיהם יהיו טובים יותר (11% לעומת 54% בקרב בני 20-64). קרוב לשני שלישים מבני 65 ומעלה (64%) מרוצים ממצבם הכלכלי וזהו שיעור מרוצים גבוה יותר מאשר בקרב האוכלוסייה בגיל 20-64 (55%). גם שיעור המצליחים לכסות את ההוצאות החודשיות למזון, לחשמל, לטלפון וכדומה גבוה יותר בקרב בני 65 ומעלה לעומת האוכלוסייה הצעירה יותר: 74% מבני 65 ומעלה מכסים את הוצאותיהם החודשיות, בהשוואה ל-63% בשאר האוכלוסייה.

חוסר ביטחון ומצוקה: כחמישית (21%) מבני 65 ומעלה מדווחים כי אינם חשים בטוחים ללכת בשעות החשכה באזור מגוריהם, ו-14% נוספים מעידים כי אינם יוצאים כלל מביתם בשעות החשכה. כמו כן, 19% מהקשישים חשים בדידות לעיתים קרובות (לעומת 7% בקרב בני 20-64) ול-14% אין למי לפנות בשעת משבר או מצוקה (לעומת 9% בקרב בני 20-64).

זוגיות: 75% מבני 65 ומעלה סבורים כי 'הערכה וכבוד הדדי' מהווים גורם חשוב ביותר להצלחת קשר זוגי. הגורם 'אהבה' נתפס על ידי 32% כחשוב ביותר לזוגיות, לעומת 45% בקרב האוכלוסייה הצעירה יותר.

מצב הבריאות: פחות ממחצית (42%) מבני 65 ומעלה מגדירים את מצב בריאותם "טוב" או "טוב מאד". 60% מדווחים שיש להם בעיה בריאותית או פיזית כלשהי, הנמשכת אצלם חצי שנה או יותר, ומפריעה להם בפעולות יומיומיות.

עזרה וסיוע בבית

28% מבני 65 ומעלה מדווחים שבביתם מועסקת עוזרת העוסקת בעבודות בית, כגון: ניקיון ובישול. 15% מבני 65 ומעלה מדווחים כי בביתם מועסקת עובדת המטפלת באחד (או יותר) מבני משק הבית. מתוך כלל בני 65 ומעלה שיש להם ילדים שאינם גרים עימם בבית⁷, 45% מקבלים מילדיהם סיוע כגון: סידורים, תיקונים, בישול וכד', 17% מקבלים עזרה כלכלית מילדיהם, ו- 10% מקבלים מילדיהם עזרה בתפקוד יומיומי, כגון: אכילה, רחצה, הלבשה וכד'.

יחד עם זאת, בקרב בני 65 ומעלה יש התומכים בילדיהם: למעלה משליש (36%) עוזרים לילדיהם מבחינה כלכלית. 44% מהם עוזרים לילדיהם בשמירה או בטיפול בנכדים.

לשאלה "ממי תקבל תמיכה, במקרה שאתה חולה?" 82% מבני 65 ומעלה דיווחו שיפנו תחילה לבן הזוג, במידה ויש, 71% יפנו לילדיהם. גם במקרים שיזדקקו לתמיכה רגשית או לעצה, יפנו בעיקר לבת הזוג או לילדים, אך במקרה שיזדקקו לסיוע כספי דחוף – כשליש מבני 65 ומעלה (32%) מדווחים כי אין להם ממי לגייס תמיכה זו, לעומת 14% בקרב האוכלוסייה הצעירה יותר.

שימוש במחשב

27% מבני 65 ומעלה משתמשים במחשב (לעומת 75% מבני 20-64), ו- 24% משתמשים באינטרנט (לעומת 70% מבני 20-64). שיעור זה הולך ועולה עם השנים. 90% מבני 65 ומעלה המשתמשים במחשב, עושים זאת לצורך חיפוש מידע, 82% משתמשים במחשב לצורך דואר אלקטרוני, 44% לצורך משחקים, 36% לצורך הורדת קבצים, 41% משתמשים במחשב לצרכי קבוצות דיון וצ'אט ו-24% לביצוע תשלומים וקניות.

⁷ ל- 90% מבני 65 ומעלה יש ילדים שאינם גרים עמם בבית.